

Zadar jedan od najstarijih hrvatskih gradova vrlo bogate povijesti, pa se radi toga ponosi mnoštvom spomenika koji svjedoče burnoj i interesantnoj prošlosti. Poznato je da je Zadar sa svojim bliskim zaleđem bio pod okupacijom fašističke Italije pune 22 godine, sve do oslobođenja od strane jedinica Narodnooslobodilačke vojske (partizana) 31. listopada 1944. godine. Neki od zadarskih spomenika svjedoče i o tome vremenu. Zadarski kraj je dao šest narodnih heroja koji su se istaknuli svojim zalaganjem, a neki su uložili i živote za oslobađanje svoga grada i Hrvatske. Nekima od njih, odnosno grupi koja je u Zadru organizirala narod na ustanak 1941. godine, postavljeni su spomenici u znak zahvalnosti i sjećanja.

Na Gradskim bedemima (Muraju) podignuta je umjetnička instalacija poznatog autora Koste Kostova u znak formiranja prve ćelije Komunističke partije koja je bila organizator i upravljala Narodnooslobodilačkim ratom. Instalacija je postavljena 1981. godine uz sve potrebne dozvole koje je propisivao tadašnji zakon. Smještena je bila u prostoru gdje nikome nije mogla smetati, točno na mjestu gdje se taj povijesni sastanak, vrlo važan za slobodu Zadra, dogodio. Preživio je taj spomenik, valjda zato što se nije isticao i vrlo lijepo je bio uklopljen u prirodni ambijent, kulturocid i barbarstvo koje se u Hrvatskoj događalo devedesetih godina prošlog stoljeća (početkom Domovinskog rata), kada je u hrvatskoj porušeno na tisuće spomenika antifašizmu, a među njima i prvi antifašistički spomenik u Europi koji je bio podignut u Vrsima, mjestu pored Zadra.

Sada demokratska Hrvatska, točnije vodstvo Grada Zadra pod izlikom uređenja Gradskih bedema (Muraja) za što su dobivena sredstva iz fondova Europske Zajednice uklanja taj spomenik.

Valja posebno istaknuti da je prostor Gradskih bedema pod zaštitom UNESCO, te da je taj spomenik u vrijeme uvrštenja prostora pod ovu vrijednu zaštitu bio na toj lokaciji. Također, spomenik je bio prikazan na tlocrtu i snimci postojećeg stanja koji se uz projekat uređenja dostavio u EU. Uz to projektant i nadležna institucija zaštite spomenika u vrijeme izrade projekta podržali su ostanak spomenika i on je kao cjelokupna umjetnička instalacija prikazan u projektu. Sada kada se projekat dovršava gradska uprava naprasno donosi odluku da se taj spomenik ukloni. Takvoj odluci antifašisti Zadra su se usprotivili, tražeći od gradonačelnika i nadležnih ministarstava da spomenik ostane. Međutim, u tome antifašisti Zadra nis uspjeli, pa je spomenik uklonjen 2. studenoga 2020. godine.

Tužno je i sramotno da se uklanjanjem tog spomenika nastoji izbrisati i činjenica i sjećanje na temelje antifašističke borbe, zahvaljujući kojoj je i oslobođen Zadar i Hrvatska.

Savez antifašističkih boraca i antifašista RH